

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рж гп 22/2014
18.12.2014.године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, као председника већа, судије Гордане Ајншпилер-Поповић и судије Звездане Лутовац, као чланова већа, у поступку по жалби предлагача-подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року, Ш.Х. из П., Б., ул. ..., кога заступа пуномоћник А.К., адвокат из П., ул. ..., у поступку по жалби подносиоца захтева против решења Привредног апелационог суда Р4 Ст 409/14 од 29.10.2014. године, на седници већа одржаној дана 18.12.2014. године, доноси

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року Ш.Х. из П. и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Привредног апелационог суда у Београду Р4 Ст 409/14 од 29.10.2014. године.

Образложење

Ставом првим побијаног решења одбијен је као неоснован захтев предлагача Ш.Х. из П., Б., којим је тражио да се утврди да је у стечајном поступку који се води пред Привредним судом у Ужицу под бројем Ст 34/10, повређено право подносиоца на суђење у разумном року. Другим ставом је одбијен као неоснован захтев предлагача Ш.Х. из П., Б., којим је тражио да се утврди његово право на накнаду нематеријалне штете у износу од 100.000,00 динара, која би се исплатила на терет буџетских средстава Републике Србије. Наредним ставом побијаног решења одбачен је захтев предлагача у делу у којем је тражио да се утврди његово право на накнаду материјалне штете у висини износа потраживања утврђеног закључком у листи потраживања Европског суда у Ужицу Ст 12/09 од 04.12.2009. године, односно у износу од 107.527,00 динара са законском затезном каматом од дана доношења решења. Последњим ставом побијаног решења одбијен је захтев предлагача за накнаду парничних трошкова одређених у износу од 130.000,00 динара.

Благовременом жалбом предлагач оспорава наведено решење у целости из свих законских разлога. Указује да се по захтеву за заштиту права на суђење у разумном року одлучује по правилима Закона о ванпарничном поступку који у одредбама члана 17. став 1. предвиђа да у првом степену суди судија појединац. Како је пред Привредним апелационим судом судило судско веће то сматра да је побијано решење донето уз апсолутно битну повреду која се односи на састав суда. Поред наведеног указује и да при доношењу побијаног решења Привредни апелациони суд није ценио све појединачне критеријуме за оцену разлога дугог

трајања поступка а у складу са европских стандардима и одлукама Уставног суда, већ је само кривицу за дуго трајање стечајног поступка нашао у чињеници да нема заинтересованих купаца за имовину друштвеног предузећа које је у стечају. Указује да се суд није бавио тиме да ли се могло предузети још нешто да се поступак убрза, те да није дао образложење који је допринос суда и има ли доприноса странака дужини трајања поступка и да није ценио значај заштићеног добра све посебно имајући у виду да се ради о судским поступцима који су прописани као хитни поступци, а што је у конкретном случају изостало иако поступак стечаја траје већ пет година. Указује да без обзира на тако дуго трајање стечајног поступка до данас, намирење стечајних поверилаца није изгледно ни у скоријем периоду, те да стога нема оправдања за поступање суда и немогућност остварења права подносиоца захтева. Указује да је стечајни поступак хитан, те да је то морао бити основни критеријум за оцену да ли је стечајним поступком, који је до сада трајао већ више од две године, повређено право подносиоца захтева. Предлаже да се побијано решење преиначи, односно исто укине и врати првостепеном суду на поновни поступак.

Поступајући на основу члана 8б Закона о уређењу судова по жалби предлагача на решење Привредног апелационог суда, Врховни касациони суд је нашао да жалба није основана.

Предлагач Ш.Х. је преко пуномоћника поднео Привредном апелационом суду 11.06.2014. године захтев за заштиту права на суђење у разумном року. У поднетом захтеву је навео да је као радник ДП Ј. из Б., имао потраживање за неизмирена потраживања из радних односа за која је пред Општинским судом у Пријепољу добио правноснажну пресуду а коју потом није могао да наплати с обзиром да је над означеним туженим – извршним дужником отворен поступак стечаја. Указујући да стечај траје већ четири године и десет месеци у тренутку подношења захтева, а да исти није при крају, односно да се не сагледава брзо намирење стечајних поверилаца, тражио је да се утврди да му је повређено право на суђење у разумном року на наведени начин, односно дуготрајним спровођењем стечајног поступка.

Поступајући у складу са овлашћењима из члана 8а, 8б и 8в Закона о уређењу судова, по утврђењу како је текао стечајни поступак, од отварања стечаја по предлогу Републике Србије, Министарства финансија, Пореске управе Пријепоље од дана 23.07.2009. године до дана подношења захтева, те анализирајући све радње које су предузете у наведеном поступку као и садашње стање поступка Привредни апелациони суд је утврдио да су током целог трајања стечајног поступка, суд и други стечајни органи, редовно предузимали радње у циљу његовог спровођења и окончања, те да је до 03.07.2014. године, одржано девет покушаја продаје имовине стечајног дужника и то шест путем прикупљања понуда када није било учесника на огласу и три продаје непосредном погодбом које су такође остале без успеха, те да је управо то фаза поступка у којој се исти налази и разлог због којег повериоци нису намирени окончањем поступка. Имајући у виду наведено Привредни апелациони суд је нашао да није повређено право подносиоца захтева на суђење у разумном року гарантовано одредбама члана 32. став 1. Устава Републике Србије. Разумни рок представља време које је оптимално потребно да би се један судски поступак окончао и да би се са пуном сигурношћу могло рећи да је неко право или неки захтев онога ко тврди да га има

основано или не. Стога правилно Привредни апелациони суд цени оптимално време за окончање поступка, имајући у виду сложеност самог поступка, да ли је у том поступку од стране суда који води поступак дошло до предузимања свих могућих радњи у циљу његовог окончања као и да ли су странке својим понашањем допринеле продужетку поступка.

Како се повреда права на суђење у разумном року у конкретној ситуацији односи само на поступак стечаја, правилно Привредни апелациони суд као првостепени цени да ли је дошло до повреде права анализом само стечајног поступка, а не и поступка који је претходио доношењу извршне исправе за спорно потраживање. Ценећи да је суд предузимао све законом предвиђене радње од тренутка подношења предлога за отварање стечаја, и то у законом прописаним роковима, Привредни апелациони суд налази да није повређено право на суђење у разумном року јер сама чињеница да се подносилац захтева још увек није наплатио то не доказује. У конкретном предмету, према утврђеном стању од стране Привредног апелационог суда и поред ажурног предузимања свих законом предвиђених радњи није дошло до окончања стечајног поступка, јер нема лица која су заинтересована за куповину имовине стечајног дужника, иако је са више покушаја продаје и то различитим начинима продаје, суд предузео све да до наведеног дође.

Из наведених разлога, правилно закључује Привредни апелациони суд да не постоји повреда права суђење у разумном року у поступку стечаја, који је по својој природи веома компликован и дуг, нпр. нема могућности да суд у потпуности утиче на његову брзину, па стога при наведеним околностима у којима је суд предузимао све да се поступак ажурно оконча, без обзира на његову дужину која је пет година, правилно налази да није повређено право предлагача на суђење у разумном року.

Фаза уновчења имовине стечајног дужника је фаза која делимично зависи и од фактора ван самог поступка – тржишта, економске ситуације у земљи и других фактора, те стога дуже трајње уновчења имовине, не може да се припише у повреду права на суђење у разумном року, нити да се припише неажурности суда у случају у коме он предузима све разумне мере да у конкретним економским околностима дође до уновчења имовине, како је то у конкретном предмету случај. Стога иако је Закон о стечају прописано да је стечајни поступак хитан, правилно налази Привредни апелациони суд да су све радње у њему хитно и предузимане, те да нема повреде права на суђење у разумном року, већ да се ради о тржишним околностима која су у одређеној фази стечајног поступка, који је по својој природи и дуготрајан, заправо условиле и његову дужину, а тиме и остварење права стечајног дужника.

Из наведених разлога, правилно закључује Привредни апелациони суд да у наведеном стечајном поступку није дошло до повреде права на суђење у разумном року, па стога одбија захтев предлагача да се наведена повреда утврди, а самим тим и да се досуди примерена накнада у одређеном износу.

Нису основани жалбени наводи којима се указује да суд није ценио појединачне критеријуме у складу са одлукама Европског суда у Стразбуру и Уставног суда Републике Србије, јер се наведени критеријуми цене у ситуацији

када је потребно утврдити ко је одговоран за дужину трајања поступка за који је утврђено да непримерено дуго траје, односно да траје дуже од рока који би био разуман рок за ту врсту поступка, а како у конкретном случају суд то није утврдио, то није било основа ни за посебну оцену сваког конкретног поступања иако је суд кроз своју анализу поступка суштински то и учинио.

Нису основани ни жалбени наводи према којима је одлука донета уз апсолутно битну повреду с обзиром да је одлука донета пред Привредним апелационим судом у већу састављеном од тројице судија тога суда, а с обзиром да по одредбама Закона о ванпарничном поступку треба да суди појединац. Наведено са разлога што зборни састав суда, односно веће тројица судија истог суда по општем принципу да онај ко може више може и мање, не чини апсолутно битну повреду, ако суди и оне предмете у којима би била надлежност судије појединца.

Стога иако постоји став Врховног касационог суда да је примерном одредаба Закона о ванпарничном поступку, одлуке о повреди права на суђење у разумном року доноси судија појединац у првом степену, доношење конкретне одлуке од стране трочланог судског већа не представља апсолутно битну повреду поступка и не утиче на правилност одлуке.

Како при доношењу побијане одлуке нису учињене ни друге апсолутно битне повреде о којима овај суд води рачуна по службеној дужности, а сходно изнетом ни оне на које се жалбом указује, то је правилно првостепени суд на чињенично стање утврђено анализом целокупног стечајног поступка утврдио да није основан захтев предлагача да се утврди повреда права на суђење у разумном року, па је стога исти одбио, као и захтев да му се због повреде наведеног права досуди тражена новчана накнада. Питање накнаде материјалне штете проузроковане евентуалном повредом права на суђење у разумном року не решава се у поступку по захтеву за утврђење повреде права на суђење у разумном року пред редовним судовима, а на основу члана 8а, 8б и 8в Закона о уређењу судова, па је стога правилно решено и у трећем ставу побијаног решења.

Из наведених разлога на основу члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку и члана 401. став 1. тачка 2. ЗПП, који се сходно примењује, одлучено је као у изреци овог решења.

**Председник већа - судија
Бранко Станић,с.р.**